

"Soča" izhaja vsak petek in vsej po potrebi prejemana ali v Gorici na določenem postojanju.

Vse leto : 1. 4.90
Pol leta : 2.20
Cetrti leta : 1.10

Pri označilih in tako tudi pri "postojanju" se plačuje za navadno tristop na vrsto;

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " 2 "
6 " " " 3 "
Za večje število po prostora.

SOČA

Deželni zbor goriški

Imel je svojo četrto sejo v petek 17. dec. o 5. uri popoldne. Najprej prebere in potrdi se zapisnik prejšnje seje v dveh deželnih jezicah po navadi. Deželni glavar nazani, da presveti cesar je blagovolil potrditi dodatek k postavi za pogozdovanje Krasa, ki je bil sprejet v lanskem zasedanju deželnega zobra in ki je razširil omenjeno postavo na nekatere občine v goriški okolici, ki prej niso bile sprevjetne v rečeno postavo. Potem predloži vladin načrt postave zastran osebnega zaznamovanja za varstvo deželne kulture postavljenih in zaprteženih čuvajev, ki se izroči po predlogu dr. vit. Toaklja pravnemu odseku. Ko naznani glavar še nekatere doše peticije, preide zbornica k dnevnemu redu in potrdi račun za l. 1885 in proračun za l. 1887 gozdorejskega zaloga, o katerih je poročal baron Locatelli. Na predlog deželnega odbora, o katerem je poročal vitez Pajer, dovoli se občini Romans razen 500 gld., katere je dobita od deželskega odbora, še drugih 1500 gld. kot predplača za popravljanje jezov, katere jej je pretrgala povodenj preteklo jesen. Predplača se bo povračala 10 let v enakih odplačah.

Dr. vit. Toaklja poroča o načrtu postave veljavne za mesto Gorico, zadevajoče posilno nalaganje doklad v založbo obrestij in razpoložitvenih odpacij na občinsko posojilo dovoljeno 16. dec. 1885. V tem ozru sprejel se je tudi v tretjem branji naslednji načrt postave, ki se predloži presvitemu cesarju v potrjenje: § 1. Kadar bi občinsko starešinstvo glavnega mesta Gorice zaenamelo ali branilo se preskrbni potrebni zaloge za plačilo zapalih odrezkov (kuponov) posojila 550.000 gl. dovoljenega po sklepnu deželnega zobra od dne 10. decembra 1885, katero posojilo je Goriška občina v ta namen pobjlaščena po deželuem odboru z dekretom 13. novembra 1886 št. 4387 uže sklenila za 300.000 gld. in je imala še skleniti za 250.000 gld., in za izbris oblagacij, ki se imajo plačati po dotičnem za srečkanje sestavljenem načrtu, imel bo deželni odbor dogovorno s c. kr. namestništvom oblast, odločiti in na-

ložiti primerne doklade k javnim davkom in učiniti, cesar treba za pobiranje doklad in porabo dohodkov v založbo zapalih odrezkov in izsrečkih oblagacij. § 2. Za vpeljavo doklad po § 1. te postave ni treba deželne postave, naj so kakor si boli odmerjene. — § 3. Ta postava obvezja tistega dne, ko se objavi.

Občini Kenški dovoli se razdelitev občinskih zemljišč, o kateri je poročal dr. Abram, tudi v tretem branji. V sledi tega preidejo v izključljivo last posameznih občinarjev uže določeni kosi na zemljiščih: Dolgo Brdo, Kamnarija, Visoko in Gmajna belga kamnja. Vsak deležnik bo imel pravico vpisati na svoje ime svoj delež v javni zemljiški knjigi in v davarskem katatru. Na pršanje deželnega odbora kranjskega, o katerem je poročal Ivan Gasser, pooblasti se deželni odbor goriški, naj sklene z dež. odborom kranjskim pogodbo, da bo pošiljal še to let svoje maloprodneže v ljubljansko posilno delavnico, katero misijo širiti, ker prihajajo sedanji prostori pretesni. Ker je bil dnevni red pri kraji, sklene deželni glavar sejo ob 6. ura.

Peta seja napovedana je bila na dan 21. dec. o 5. uri zvečer. Došli so vsi poslanci razen dr. Rojca, ki se je opravičil v pismu do dež. glavarja. Ko se prebere in potrdi zapisnik prejšnje seje, naznani dež. glavar, da veleslavno c. k. namestništvo v Trstu je izrazilo željo, naj bi se proračun za deželni zalog in proračun zemljiščno-odvezneg zalog kmalu rešila, da bi dobla še pred novim letom najvišje potrjenje. Dež. glavar omeni, da teži želji je že ustrezno, ker proračun dež. zaloga pride že v tej seji na dnevni red, proračun zemljiščno-odvezneg zalog za l. 1887 pa v prihodnji seji. Prošnja pripravljalnega odbora za 6. mednarodni shod za zdravstvo in ljudoslovje, ki ima biti na Dunaju l. 1887, se uzame na znanje. Doše peticije izroči se peticjskemu odseku. Kačuna za l. 1885 in proračuna za l. 1887 šolskega in deželno-občinskega zalog potrdita se v svotah, nasvetovanih po finančnem odseku, o katerih je poročal dr. Gregorčič. O računu in proračunu dež. zaloga poročal je dr. Maurovich. Za leto 1887 preudarjenih je gledé tega zaloga: rednih potrebsčin 151.701

gld.; rednih dohodkov 80.520 gld.; rednega primankljeja 71.181 gld.; izrednih potrebsčin in primankljeja 38.441 gld.; skupnega primankljeja 109.622 gld. Da se pokrije ta primanklje, naj bi se tirjala: 1. doklada po 12% na skupno vsoto državne najemnine, hišnine, obrtnice in dohodnine; 2. doklada po 10% na skupno vsoto državnih zemljiščnih davkov; 3. doklada po 20% na užitino vina, mošta in mesa; 4. davččina 50 kr. od vsakega hektolitra na drobno potočenega vina. Predlog se sprejme soglasno.

Sledijo poročila deželnega odbora. Po nasvetu dr. Pajerja odobri se sklep dež. odbora, da dobi Valentijn Cvek, sin ranjkega Leopolda, nadučitelja v Šenčurju, še za eno leto odgovorno podporo 50 gl. in drug sklep, po katerem se je dovolila Amaliji, vdomi po ranjku Vincencu Černiku, učitelji v Šempetu, izredna podpora 150 gld. Dverna učencema obrtniške šole v Marijanu dovoli se podpora po 40 gld., dvema po 25 gl. in enemu 20 gld. Alb. Tuzziju, učencu na tehničnem zavodu na Dunaji, potrdi se podpora 70 gld. za meseca april in maj 1886. Sprejme se na znanje podelitev štipendija v znesku 360 gld. učencu za rezljarstvo v imenovanem zavodu; tako tudi podpora 60 gl. dana Fr. Komelu, učencu podkovake šole v Ljubljani, ter podpora 50 gl. dana pravniku Jožefu Žužku. O vseh teh točkah poročal je J. Gasser. Po nasvetu istega poslanca v imenu deželnega odbora sprejme se načrt postave, po kateri se proglašajo kot skladovne ceste: 1. cesta od Kozarišča do državne ceste nad Volčami na mestu, imenovanem "Vrh učil"; 2. cesta od Volčedrage skozi Bukovico, Bilje, Dolenjo in Gorenje Vertojbo do skladovne ceste v Št. Petru; 3. cestni kos, držec od poprejšnje ceste do Renškega mosta čez Vipavo. O prejšnji Tržiške občine zastran doneskov, ki bi jih imel deželni zalog plačevati za potirne stroške, preide zbor na dnevni red. Poročal Iv. Gasser.

Počelo peticjskega odseka o vladnem pozivu, da bi dežela pomagala ustanoviti in vzdrževati obrtniško šolo v Trstu odloži se za naslednjo sejo. O peticijah da bi dežela pomagala staviti most cez Sočo iz Podgorje v Stračice, poročal je pl. Dottori ter

LISTEK.

Zgodnje počitnice.

(Konec)

"Rosana, povej mi kaj o teti Jani Jarnovi", počesim jo, ko sve bili sami. Nekako leno mi odgovori: "Kaj hočeš, da ti povem? nimam je kot teta lastovica, ko od starosti zaspi. Zaspala je, predno so mama in oče prišli do nje, če tudi so hitteli, ko je pomoci prišla klicat jih Jera, naša dekla, ki jo je čevala." "Kaj pa je mama, da so tako slabe volje." "Mama pa niso prav zadovoljni, da se jaz poročim z Boleslavom; pravijo, da sem premilada in preobutljiva, da bi mogla živeti z Boleslavovo rodbino; naj bi raje še ostala pri njej, da za možitev imam še dovolj časa". Tako mi je povedala sestra in pričastila, da ljubi Boleslava čez vse na svetu, da je že teliko molila, da bi mogla tako mislit kakor mati, a zastonji.

Drugo jutro, ko se vabujem, ni bilo sestre več v sobi. Ustanem, grem gledat po hiši, a ni je bila; grem na vrt in res tam na konci vrtne ograje je slegela. Grem k njej in jo vprašam, kaj dela. "Cakam Boleslava", mi odgovori, "da mu zavučim dobro jutro. Vsak dan gre na lov; strašen lovec je." Boleslav je bil edini bogati sin velikega posestnika in poštarska, lep, ljubezen, žaljiv mladenič, pa tudi razvajen in brez pravegi dela. Njegova misel in gorovje ni bilo o drugem nego o lovu. Zjutraj na vse zgodaj je šel in zvečer počao, naj večkrat s praznimi rokami prišel je domov. Morebiti je bilo to, kar je mater delala skrb; ali kadar so odetu kaj rekli, potegnili so se vedno za Boleslavom; sami so namreč jubili lov čez jee in ako niso imeli kaj

streljati, streljali so v zrak. "Rosana", vskliknem, "kaj boste takaj časa čakala? pojdi z menoj, greve zajterkovat in potem mi pokažeš totino gonulo, ker sklenila sem, da obiščem njen grob vsak dan mojih počitnic." Molče se je Rosana obrnila in še sve na kavo, potem pa na pokopališče. Tam prisidu poleg starega očeta počivala je dobra Jana; prosta ploča naznajala je vso našo umrlo rodbino. Tukaj po teh grobeh je teta Jana vedno hodila in molila ter mene učila moliti za vse ljudi. "Jaz pa ne bi hotel moliti za vse ljudi; jaz molim za Boleslava," izpregovori sestra po dolgem molku. Ozro se je in za njo stoji Boleslav. Oh, kako se je na enkrat spremnila! Govorila, smajala se je, pravila o teti Jari in o vsem, kar se je nekdaj godilo. "Tam, glej Milena, na onem gričku je prijetao, tja bodeve hodili vsak dan; in tudi ti, je li da Boleslav, prideš k nama. Milena bo videla gomilo tete Jane in se bomo razgovarjali." It res je bilo takv; hodili smo vsak dan na griček; spremljali so našu bratje in se tam učili. V znoži grička je šumljal kot biser dist potok, pri katerem sta mala moja brat in sestra igrala.

Vedere smo imeli kako prijetne; igrali, peli, plesali smo in veselili se. Oče in mati so rekli: "Naj se veselé, saj so samo enkrat mladi." Boleslav je bil vsak večer pri nas in opazila sem, da ga vsi ljubijo, tudi mati so bili tako prijazni z njim in delili mu tako, kakor bi bil prav naš. V časi so pa vendar nekako zateglo vprašali ga: "No, Boleslav, koliko zajtev si danes ustreši?" Sestra je pa hitro govorico speljala na kaj drugega, ker vedela je, da Boleslava te boli, in bolelo je tudi njo. Počitnice so se jele bližali koncu in kmalu kmalu bodemo morali zapustiti očetno hišo. Tudi bratje so bili v Beču v visokih šolah.

Meseca septembra, dobro, se še spominjam, dva

in dvajsetega je bilo, bili smo zvečer v družina skupaj, le Boleslava ni bilo. Rosana je rekla: "Gotovo je že na lov"; hotela je zakriti neumir, a video se ji je, da jo skrbi. Kar nehdan se odpreje duri in Boleslav ustopi, veselo in prijazno pozdravljajo na vse strani, puško postavi na vrata in prirede k mizi. Pripravoval nam je same žaljive dogodobe; tudi sestra bila je nenavadno vesela. Na enkrat ustane od mize, da bi pogledala, so li mama pripravili večerijo. Ko zagleda puško za vrati, zgrabi jo in žaljivo reče: "Boleslav, sedaj poskusim, če znam merit." In pomoci proti Boleslavu. Pri tej priči sproži se puška, ki je bila nabita, in zrna gredo Boleslavu v prsi. Milenčič zgrudi se na tla in krv mu s okromka vre iz prsi. Sestra bolestno vaktikne in se zgrudi k njemu na tla. "Boleslav, dragi Boleslav, odpusti mi." Boleslav pa komaj izpregovori: "Rosana, moje ljubo dekle", in pogledi z mrzo avojo roko smutno blelo obličje Rosanino. V nekaterih trenotkih izdihne svojo blago dušo.

"Oh, jaz tvoja nevesta, sem te umorila," izdihne sestra z največjo briškostjo in steče skozi duri, skozi močnijo ljudij, ki so pritekli v grajsčino, ko so slišali krik in jok. "Kje je Rosana?" vprašajo mati z velikim strahom; video se jim je, kot bi že pet let v grobu ležali, tako strašao so se premenili v male minutah; a Rosane ni bilo.

Kmalu potem čujemo strašen pok; tečemo hitro po vseh sobah; v zmešanjavi niti nismo mislili na to, da v spalnici očetovi pri zglavji visi in je vesela vsa leta, od kar sem pomnila, nabita dvocevka. Oče ne bi mogli spati, aki ne bi bilo to oranje nabito za vsek slučaj. Otroci se nismo niti zmenili, ker oče so nam enkrat za veselj rekli, da gorje onemu, ki bi se tega orinja dotaknil. Sestra je v svojem velikem objpu stekla v očesivo soho, da bi se prepričala, da

stavlji naslednji predlog: 1. deželni odbor naj pretrsai gospodarske in denarne nasledke, katere bi imel nov most čez Sočo, ako bi se stavljal odprt občaemu promet, ter naj stopi v dogovor z lastniki tovarnic v Podgori in v Stradičah, z visoko vladjo in s prizadetimi občinami, kako bi se dalo delo izvršiti; 2. naj izdá denar, ki je potreben za tako pretresanje in poizvedovanje tudi po invedenih v rečeni namen, naj vse poskrbi, kar je potrebas, da bi se v najkrajšem času odprt občinstvu rečeni most s primerno širijo in z dohodnimi cestami, ter naj določi in izdá potrebne stroške kolikor mogoče nizke, a če le mogoče tako, da bi se pobirala mostnina, kolikor se dá manjša od one na sedanjem državnem mostu. Zbor je ta predlog sprejel. Oglejskemu kristijanskemu muzeju dovoli se podpora 100 gld.; Ani, hčeri rastjeka Fr. Pajera, dež. računarskega uradnika, 40 gld. Prošnja Boštjana Carrara, da bi se mu dala meseca podpora iz zaloge za ranjene vojake, odstopi se dež. odboru, v česar področje spada ta zadeva. Ob 7. un sklene dež. glavar sejo.

Sesta seja je bila 22. decembra ob 10 1/4 predpoludne. O naj doljo sam je poročil prepozno; zato smo je morali učiniti za prihodajo številko.

Sedma seja bila je koj tisti dan popoludne o 5. ur. Navzoči so bili vsi poslanci razen dr. vitezca Tonkiča, ki je bil izgovoren za ves dan. Po določbah opravilnega reda prebral se je zapisnik prejšnje seje. Na to se je voul odsek sedem uđov, ki naj bi pretresal nova pravila deželnega zavoda za gluhozeme. Voljeni so: vitez Pajer (načelnik), dr. vitez Tonkič, dr. Venuti, dr. Verzegnassi, Rajm. Mahorič, Aadr. Kocijančič, baron Locatelli. Nikolaj Bernardelli poročal je o predlogu poslanca Kocijančiča, da bi se kos in škvorec prenesla iz vrste onih tičev, ki se smejo loviti proti taksi 10 gld., v vrsto onih, katere je dovoljeno loviti, ako se plačata 2 gld., in sicer zato, ker po izkušnji kmetovalcev živita se ta tiča v prvi vrsti od poljskih pridelkov, a še le v drugi od mrčesov. Pravni odsek se je pridružil nazornom g. Kocijančiča in zbor je sprejel dotedni načrt postave. Dr. Abram je poročal v imenu pravnega odseka o vladnem načrtu postave zastran zaznamovanja poljskih in drugih zapriscenih čuvajev, ki se je tudi v tretjem branju sprejel nepremenjen. § 1. tega načrta se glasi:

Za varstvo posameznih strok deželne kulture, kakor tudi kmetijstva in gozdarstva, rudarstva, lova, ribištva ali drugih vodnih pravic, postavljenih in od političke okrajne gosposke zapriscenih čuvaji morajo v zaznamovanje svoje lastnosti nositi izključljivo eno službeno znamenje, katero v dodatku k tej postavi politička deželna gosposka z ukazom določi in popiše. Na službenem znamenju se ne smejo drugi v popisu ne imenovani pomenki nositi.

Razen tega službenega znamenja se smejo tudi drugi pomenki za označenje službe ali kulturne stroke nositi.

V naslednjih paragrafih je rečeno, da zaprisceni čuvaji morajo v službi to znamenje pod kaznijo vedno nositi, med tem ko je nepriselenim osebam to pod kaznijo prepovedano. Vse nasprotne določbe izgubijo veljavno in postava začne vezati šest mesecev po svojem razglasjenju. Angelini Rubbia, hčeri ranjkega deželnega denarničarja, dovoli se milostna podpora

50 gld., o kateri je poročal Ignacij Kovačič. Društvo za varstvo avstrijske trtočje na Dunaju odloči se podpora 60 gld. po nasvetu poslanca Del Torre v imenu petičjskega odseka. Po nasvetu istega poslanca dovoli se občini Romanški 1500 gld. podpore za popravo jezov, katere je poškodovala letašča povodenj. Odboru, ki vzdržuje bolnišnico za živaste otroke v Gradeži, dovoli se za leto 1887 podpora 400 gld. (poroča Del Torre).

Dr. Pajer poroča v imenu deželnega odbora o načrtu postave, po kateri naj bi dežela posodila 382.400 gld. (in sicer 191.200 gld. iz svojega, 191.200 gld. pa državnega desara) posestnikom v tržški (Monsalco) rovani, da bi jo kanalizovali, to je da bi pri Zagradi napeljali vodo iz Soče ter speljali jo po voriči do Tržiča, kjer bi se izvila v pristanske Rošiga. Od Tržiča do morja bi moral biti vodotok ali kanal tak, da bi lahko z lachjami po njem vozili. Od glavnega vodotoka bi morali iti postranski po voriči. Delo bi bilo 956.000 gld.; država bi podarila 382.400 gld., 191.200 bi morali dati posestniki iz svojega med delom; po dovršenem delu bi pa morali platiti deželi v letnih obrokih posojeno vsoto z obrestimi vred. Dr. Nik Toški predlagal, naj se izvoli poseben odsek, kateremu naj se izroči ta nasvet, da ga pretrse in da bo o njem poročal deželenu zboru. Predlog se sprejme. Ivan Gasser poroča namesto viteza Toškija v imenu deželnega odbora o prošnji deželnega assistenta E. Klavžarja glede službenih let. Zbor pritrdi nasvetu dež. odbora v smislu prosilčevem. Po predlogu dr. Abrama dovoljijo se naklade občinam v Čepovanu, na Pomorju, v Perteolah in v Kostanjevici v drugem in tretjem bratuji. Na to sledi volitev odseka, kateremu se izroči v pretres načert postave o tržški zadevi. Izvoljeni so Evgen baron Ritter (načelnik), dr. Abram, Ant. pl. Dottori, dr. Gregorčič, Josip Ivančič, dr. Pajer, dr. Verzegnassi. S tem je bil dnevni red končan; deželni glavar naznani, da bo prihodnja seja 10. januarja prihodnjega leta o 5. uri popoldne, ter zaključi sejo. V tisti seji pridejo v razpravo poročila petičjskega odseka o vseh peticijah, ki so do zdaj došle, poročilo odseka, ki pretresa bolnišnično zadevo, in mora še katera točka, ako jo do tedaj rešijo dotedni odseki. Poslanci so si voščili vesele praznike in srečno novo leto ter so se razšli.

Dopisi.

V Gorici, 22. dec. — „Slov. bralno in podporno društvo v Gorici“ imelo je preteklo nedeljo ob 3 urah popoludne svoj letašči redni občni zbor. Predsednik dr. A. Gregorčič pozdravi navzoče ter reče, da je občni zbor začet. Tajuik Ant. Jakonič prebere poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu, katero se brez ugovora in brez razprave uzame na znanje. Denarničar Iv. Pirjevec prebere natančen račun o dohodkih in stroških preteklega leta ter o stanu društvenega pramoženja s koncem novembra 1886. Zbor uzame s poхvalo račun na znanje in ga potrdi. Pri razpravi o proračunu predlagal je društvenik g. Franc Vodopivec, naj bi se dajale bolniškom večje denarne podpore, da bi se društvo bolj

so jo nabili sè svojo roko, da se je umorilo njih lastne dete. To je bilo brido, ali tak, je bilo. „Ako ne bi bilo vas,“ pristavil so, „prav s to dvocevko, bi se končal sam sebe.“ Dva dni pozneje pokopali smo poleg Jane Jarnove nevrečno zaročenca, ki sta imela poročiti se po vektonočnih praznikih. Vsa vas je žalovala in jokala na dan pokopa; in kdo ne bi po tako blagih bitijih? Naj bolj žalovali ste pa rodbini naša in Boleslavova, da sti zgubili otroka na tako nenavadou način.

V naši hiši se je vse premenilo; brata sta odela prej nego je bilo namenjeno in celo rekla, rotila sta se, da ne prideta več. Posli so žalostno roke sklepali. Oče so viseli med življenjem in smrtno. Mati so pa očividno pešali in neizmerno žalovali. Leto pozneje položili smo jih poleg Rosane in Boleslava. Jaz sem ostala doma; nit jaz niti drugi ni govoril o samostanu. Gospodinila sem in ekrebel za ubožega očeta, ki se mi je zdel, da se je nekako utrdil, in za dva mlajša otroka, ki sta bila potrebita varstvu in nadzorstvu. Zdelo se je, da gospodinim dobro, vsaj oče so mi kazali ljubezen in spoštovanje, večkrat so me zanimali k sebi in mi rekli: „Sej si zata vredno dete.“

Deset let pozneje sem se omožila z okrajnim glavarjem Dragonom, značajnim modrem. Ljubil me je brez dvojbe, saj sem bila še krasna kljub svojim tridesetim letom. Bila sem popolnoma srečna, vsaj sem se zibala v samih mehkih blezinah, in uncia vlega, kar mi je sroč poželelo. Sedaj sem že stara kot cer in otroci so mi vse odrasli; stara muti sem bila še stila otrokom. A spominjam se že vedao z največjo bolestjo in grenkustjo žalostnih zadnjih svojih življnic.

S temi besedami končala je svojo povest pisateljica ouega rokopisa, ki sem ga že zgoraj omenila.

Marija Kravjec.

širilo. Na opombo, da v ta namen bi se morala pravila premeniti in da tudi druga društva ne dajejo višjih podpor, je nasvetovalec odtegnil svoj predlog. Iz društvenega računa podali smo že o drugi priliki občirnejši posnetek; zato menimo, da nam ga ni treba ponavljati. Proračun drži se večinom dosedajih moj. Za razne nesvete oglašil se je bil o pravem času društvenik g. Jušt Vuga ter je predlagal: 1. naj bi se konečno tiskani računi objavili po mestu in po bližnjih občinah in zidovih in naj bi se izdal imesik vseh društvenikov; 2. naj bi se vsakemu uradnemu adamu podaril venec z društvenim napisom. O predlogih unela se je živahn razprava, katere so se udeležili nasvetovalec, dajši društveniki gg. pl. Kleinnayler, Princič, Pirjevec, Dekleva, Sivec in predsednik. Pri glasovanju padla sta oba predloga.

Predlog se je začela volitev novega odbora, zahvalil se je predsednik za izvrstno in požitovalno delovanje gg. podpredstniku, denarničarju, knjižničarju in drugim odbornikom ter društvenim poverjencim prav pravčeno. Zbor se je pridružil tej zgivali in potem je sledila volitev. Na predlog g. Princiča in g. pl. Kleinnaylerja volili so je za predsednika z vsklikom dr. Gregorčič, ki je volitev sprejel ter zahvalil se za skazano zaupanje. V odbor so bili voljeni potem skoro soglasno gg.: Berbuš Ivan, Budau Josip, Fon Anton, Jakonič Anton, Komac Karol, pl. Kleinnayler Julij, Lodati Leonard, Pirjevec Ivan, Sivec Franc in Vuga Jušt; kot namestniki pa: Kramar Ernest, Kučeta Anton, Reja Janez; kot senatorji so soglašeno: Cerin Tomaz, Erjavec Franc, Ferfija Franc, Kobal Peter, Kos dr. Franc. Po končanem občnem zboru ostali so društveniki še nekoliko časa skupaj, da so poslušali nekatere pesmi svojih soudov ter veselili se med seboj.

Odbor imel je še tisti večer sejo, v kateri so se opravila razdelila tako le: pl. Kleinnayler podpredsednik, Pirjevec denarničar, Sivec tajnik, Berbuš knjigovodja, Budau knjižničar, Vuga gospodarnik. V veselici odsek so voljeni: pl. Kleinnayler načelnik, potem gg. Pirjevec, Sivec, Budau, Jakonič, Vuga. Društvo z novim odborom želimo najsegnejšo novo leto in vtrajno delovanje po sedanjih poti. Bog daj!

V Gorici, 24. dec. — Včerajšnja božičnica na otroku otroškega vita in dekliske šolo izvršila se je krasko. Prostorna ditalnica dvorana bila je polna. Reditelji in sorodniki otrok sešli so se v običnem številu, tako tudi ditalnici sò svojimi družinami in podpiratelji teh človekoljubivih zavodov. Počastilo je to svečanost sò svojo navzočnostjo mnogo visoke gospode. Med drugimi zapazili smo g. deželnega šolskega nadzora vitezca Klediča, ki je bil po opravilih v Gorici, mestnega šolskega nadzornika Jos. Culota, okrajnega šol. nadzornika Fr. Vodopivec, gimnazijskoga ravnatelja v pokoji Fr. Schaffenhauerja, ravnatelja ženskega izobraževališča Fr. Hafuerja, predsednika »Sloge« dr. vit. Tonkiča s hčerjo in sinom, dež. šolskega svetovalca mons. And. Marušča, vodjo osrednjega bogoslovskega semenišča dr. Jos. Gabrijelčiča, deželnega poslancega Rajm. Mahoriča ter mnogo drugih stavov. Posebno je ugnjalo da je bilo došlo veliko hišnih gospodinj in mater sò svojimi otroci. Več obično udeležbe kazali so se prostori nekoliko tezni in trebalo je potpeti, kar je tudi vsak rad storil.

Otroci so svojo nalogu izvrstno rešili; posamezne točke tekile so jasno gladko, brez obotavjanja in sò samosvestjo, ki je osojo odraslim dobro dela. In otroškega vita deklamovala sta Ana Gorkič in Alojzij Jug, iz dekliske šole pa Ema Lenardič in Izabela Bostjančič v splošno zadovoljno, posebno zadaja se je odlikovala po dobrem naglašanju in popolno pravilni modulaciji. Petje je šlo prav dobro in je pričelo, da se v omenjenih zavodih goji s tisto skritju, katero zasluži radi svojega blaživnega upiva. V božični igri: »Smerekova veja« predstavljali sta Marija Sever in Iz. Bošnjanić dva ubagi dekleci, Amalija Stosar otroka Emanuela (božje dete), Ema Komarec in Ines Šinek pa dva angelji. Prvi dve ste imeli, vendar je nalogu in ste jo prav dobro rešili; odlikovala se je Hostjančič, a vse so pohvalno igrale. Otroško neučinkeno vedenje je navzočim splošno dopadlo in niskomur ni bilo žal, da je prišel k tej svečanosti.

Sledil je govor nadučiteljice gospodične Jug, ki se je z prav lepimi besedami zahvaljevala društvu, ki vzdržuje imenovana zavoda; gorški Čitalnici, ki je dala v porabo svoje prostore in sredavo; dobratnikom, ki so pripomogli z darovi k lepi veselici; in vsem uvažačnikom, ki so v običnem številu počastili božičnico nedeljnih otrok. Otroci zapeli so še cesarsko pesem; potem je sledila razdelitev darov. Vsak otrok dobil je nekotiko festi, igrač, šolskih priprav, malih delov oblike, nekateri uvoženje tudi vse oblike. Veselje otrok bilo je veliko; a tudi odrasli so se radovali in bili hvaležni vodstvu in učiteljstvu mladih zavodov za trad in pozitivnost, s katero je priredil tako lepo svečanost. Tako nekajeno veselje kažečno vabila božičnico, upiva jako blagodejno na vse strani; zato izrazimo vše zdaj svojo željo, naj bi se k letu božičnici zopet napravila, tako bodo okolištine dopuščale.

V Gorici, 21. decembra. — (Zlata maša s v. Očeta papeža Leon XIII. dne 31. decembra 1887.) Bilo je že danes bati po časnikih, da bodo na predstojnini sv. Očet Leon XIII. prihodnje leto obhajati pred poslanci sv. očetega mašništva. Če je že vsacega navadnega mašnika petdesetletnica nekaj redkega in posebnega, velja to tem bolj o papežih. Kako jo bil ves katoški svet po koncu, ko je rajski Pij IX. 11. aprila 1869 zlato mašo obhajal! In zdaj smemo spet nadejati se, da doživimo enako veselje konec leta 1887, v katerem nas Bog hudega obvaruj. Eno leto je že do tje — in že se delajo po vsem svetu priprave, da se omenjeni dan dostojno počasti. Ker so pa posamezni veraiški preslabi in ne bi vedeli kaj početi, kako svoje sočutje do glavarja sv. Cerkve izraziti, ustanovila se je v Bolonji (v Italiji) posebna komisija^{*} v rih odličnih katehizanov, ki naprave za papežev jubilej po vsem katoliškem svetu organizirajo in vodi. Za vsako deželo posebej pa so ustanovljeni enaki odbori, ki vodijo vas, kar se tisoč priprav v dotedni deželi. Tako se je ustanovil za našo Avstrijo odbor na Dunaju, ki je v vezi z glavnim komisijo v Bolonji. Temu odboru je ime „Centralni odbor na Dunaju za pripravljanje zlatomašne svečnosti sv. Očeta papeža Leon XIII.“ Predsednik mu je Anton grof Pergen, njegov namestnik Franc grof Kuefstein; — odborniki: Bogomir baron Andrian-Werburg, Franc Aumayr, Franc grof Belegarab, Henrik grof Brandis, Karol grof Chotek, Konst. knez Czartoryski, Franc grof Falkehayn, Jos. deželni grof Fürstenberg, Max baron Gagern, dr. Benedikt Gaell, Iv. grof Ledebur-Micheln, Alfred knez Lichtenstein, Mavričij knez Lobkovic, Ferd. kn. Lobkovic, Karol Esterhazy grof Noatic, Edv. grof Pálffy, kanonik Mih. Pavlinovič, Pavel pl. Popiel sen., Franc baron Reyer, Karol gf. Schönborn, Fr. Schuch, Ferd. grof Spiegel-Diesenborg, Iv. Thurnher, knezoško dež. Evg. K. Valussi, Jos. Wegeler, opat Albert Wildauer, Ernest knez Windischgrätz, H. urik baron Zessner.

Ta vodilni centralni odbor si je izbral po dogovoru s preč. avstrijskimi škofovi že v prvi polovici tega leta svoje dopisnice za razne škofoje. Dopisnik za goriško nadškofovijo n. pr. je častni kanonik prof. Andri Marušič. To dni je pa raspolaži prvi svoj poziv v vsem katol. sodržavjanju, v katerem razlagata in povdaja posebno pomembo zlate maše papeževe z oskrbo na razmero sedanjega časa. — Misel, ki jo je bila najprej sprožila vrhovna komisija v Bolonji in ki so jo brž sprejeli odbori drugih katoliških dežel, je ta-le: 1.) Nabira naj se denar za en mašni stipendij za sv. Očeta kot izraz in dar ljubezni o priliki njegove druge maše. 2.) Romanje v itini; poklonijo naj se papežu zlatomašniku deputacije. 3.) Napravi naj se v Vatikanu razstava cerkevnih in drugih reči, ki jih bodo verni zlatomašniku v dar pošljali. „Za nas Avstrije“ — pravi dunajski odbor — „spodbudi se posebno, da se spominjam, kako moramo biti Bogu hvaležni za ta dar, da se je obrašča med nami edenost v veri svete Cerkve, katera je — s predrago nam in preslavno Hababurško rodotino vred — najtesnejša vez med raznoredimi našimi narodnostmi. Hvaležni moramo biti Bošnu tudi za to, da se pod rimskim papeževom vesciško ponavljajo katoliška vzajemnost“. „Sloga med cesarjem in papadem je poročilo, da ostanejo stansvitca in resnično-delatna konservativna makeda krščanstva in občnega miru“.

Dalj poveduje centralni odbor dosedanje zasluge Leonu XIII. glede na utrijevanje osnovnih krščanskih resnic. Za te zasluge bomo imeli priložnost zahvaliti se mu o zlati mali. „Med tem“ — sklopa odbor svoj I. poziv — „svetega Očeta zar bolje častimo in razveselujemo s tem, da si vsak v svojem krogu prizadevamo, razpor med našimi naredbenimi posrednimi, ohranjujoča načela človeške družbe na skupni podlagi n. še sv. Cerkve v ujegovem zmislu pospeševati, da mu na vso moč vdanost izkazovati“.

V posebnem, posečil in naznanju centralni odbor dunajski, kaj da namerava s pripravljanjem zlatomašne svečnosti Leonu XIII. On pridaje, da ne napravijo po vseh škoftah škoftiški odbori ali odseki, ki naj bi občevali ž. njim, kakor on občuje z bolonjsko vrhovno komisijo, ter prizadevali si izvrševati v dotedni življeni zlatomašni program. Trenutčni posred že sprostega bolonjskega programa dodali so na Dunaju: se eno točko: katoliška društva naj bi poslana namreč jubilantu sv. Očetu albume z adresami zvestobe in vdanosti, vrejene po škoftah tako, da bi vsaka cerkevna provincija napravila svoj album. Potem razlaga omenjeno potopito vsako točko programa občirno. Kar se tiče vaticanske razstave, ki se ima odpreti meseca decembra 1887, sprejemali se bodo vsejno vsečni darovi, ki se dajejo posamezni za službo božje n. pr. cerkvena oblike in cerkvene posode — vse po cerkvenih zapovedih in pravilih narejeno — in drugi izdelki cerkvene umetnosti in obrtnosti. Vse, kar pride v razstavo, prepusti se sv. Očetu, da en počneje vse porazdeliti med uboge cerkve in misionarje v tujih deželah. Nikar pa misli, da morajo biti redi,

ki se podarijo za razstavo, posebno krasne in dragocene, tudi priprosta dela — da je oskrvenim potrebam primerna — bodo dobro doša. — Centralnemu odboru na Dunaju se morajo poslati tudi pripravi za razstavo naj dalje do konca septembra 1887, nežnani pa se mu morajo že do konca maja in 1887. — Avstrijskim romarjem in deputacijam je odločila bolonjska komisija čas od 10. do 20. aprila 1888. Nadrobna pojasnila vseh 4 toček zlatomašnega programa prinesemo o drugi priliki; za danes naj se povem, da se za našo nadškoifoje prav zdaj sezavljiva odbor, kateri bo po domačih časnikih in zožitki tudi po drugi poti priobčeval svoje sklepe, naznavila in vodila. Bog daj srečen vase!

Politični razgled.

ADVARAV AN OMŠAV

Božični prazniki začeli so že sedaj uplivati na politično življenje doma in zunaj. Vsakdo se hoče oddahniti od dela in preživeti praznike veselo in mirno v krogu svojih dragih. Tudi poslanci hočejo domov in oni, ki so doma, hočejo priskrbeti to in ono za Božič. Radi tega so pretrgali vsi deželni zbori svoje poslovanje in se snidejo zopet k delu še le meseca januarja, dalmatinski dež. zbor je celo že delo dokončal in bil zaključen. O našem govorimo na prvem mestu, med drugimi je češki najnemirnejši. Tam iščejo leto za letom Nemci ā la Knotz prepriča in ga tudi najdejo. Letos dal jim je povod — kakor že povedano — minister Pražák, ki je izdal sodnijsko naredbo, o kateri smo že v tem listu govorili. Nemci ne morejo razumeti, kako je mogoče, da nemška manjšina ni v češkem zboru v večini in nema vladinih vajetov v rokah kakor prej pod Auerspergom.

Drugih posebnosti o notranji politiki nemamo poročati, tudi dogodjaji zunanjem umikajo se tisoč božični, le bolgarska deputacija nema miru in počitka, ta išče kneza za bolgarski prestol. V Berolinu, kjer se je zadnje dni bavila, sprejel je Herbert Bismarck, sin znanega kanclerja, posamezne ude one deputacije in, kakor vedo časniki povestati, svetoval jim, naj sprejmejo mingrelskega kneza, katerega je ruski car priporočal, ter naj se pogodijo z Rusijo. Potrti ostavili so Berolin ter se peljali v Pariz, kjer jih čaka menda jednakaka osoda. Ponudili so bili tudi bolgarski prestol princu Ferdinandu Koburskemu, ki služi v avstrijski armadi in je deloma v sorodu z avstrijskim prestolonaslednikom, toda Rusija je tega kandidata takoj odklonila in daues se ne govoriti več o njem.

Če se dodamo, da državni zbor nemški ni hotel sprejeti vojaške naredbe, po vladu predložene, in da vlada vsled tega v vladinih krogih nevolja in srd, dalje da so pričeli ruski in nemški uradni časniki bolj mirno pisati ter da ne zabavljajo več tako hudo drug na drugačka kakor doslej, navedli smo važnejše dogodjaje in politične objave v tem tednu.

Domače in razne vesti.

P. n. gg. naročnike prosimo, naj ponovijo o pravem času naročbo na naš list ter naj nam pošljajo ob enem dotedno naročnino. Gg. naročnike, ki so nam na dolgu za preteklo ali morda včelo za predprieklo leto, uljudno prosimo, naj bi izpolnili kmalu svojo dolžnost.

Za božičnico delčke sole in otroškega vina podeli so naslednji p. n. gg. sobrotinci sledče davce: Fr. Schaffenhauer 2 gld.; gospa Fornasari 1 gld.; g. g. Gogala pl. Leestner 1 gld.; monsieur And. Marušič 3 gld.; Neimenovana 1 gld.; Neimenovana 1 gld.; župnik J. Wolf 1 gld.; dr. Rojic 1 gld.; dr. Gabrijelčič 1 gld.; Neimenovan 5 gld.; Jan. Grbec 3 gld.; monsieur And. Jordan 5 gld.; Anton Cerv 1 gld.; dr. Fr. Kos 1 gld.; Ern. Kramar 1 gld.; J. Pirjevec 1 gld.; gospa Rojic 2 gld.; gospa Dolšček 3 gld.; gospa Mihorčič 2 gld.; g. g. Šarko 1 gld.; vklj. 37 gld.; dalje: dr. Lisjak vrečo jabolk; Fr. Vodopivec 12 robev; Jakob Čebular sladčič; Anton mejni grof Obriži lepotič. Za vse te blagovljive darove se v imenu otrok in dotednih roditeljev najvernejše zahvaljuje

Marija Jus, voditeljica.

Upravnistvo „Soča“ del je za božičnico Fr. Goriček 1 gld. Za otroški vti in duduško solo zlato

podarila sta: Anton vitez Klodič 5 gld.; g. g. G. D. v. S. 2 gld. Hvala!

Čast. gosp. vikarije, ki nam pošljajo naročila za rekurze v zadevi svojih fasi, prosimo, naj priložijo vsakrat: 1. vse spise, kateri so dobili iz Trsta; 2. odlok ekrajnega glavarstva; 3. imenovalni dekret; 4. druge spise, ako se zdijo posameznikom važni za njih kraj in njih mesto. To zato, da ne bo treba nepotrebnih pisarij in pozivov.

Nekateri č. gg. vikariji prašali so nas, ali smejo vsprijeti plačo, ki se jim je odločile kot „Hilfspriesterj“, in ali bi s tem ne zapri poti svojim rekurzom. Odgovarjamo jim, naj sprejmejo brez strahu, kar se jim ponuja; če dobijo preveč, se že spomindavčnija o pravem času, da bo tijela, naj povrnejo av. „Übergenuss.“ Če bodo rekurzi uslušani, ne bodo skodeli s danji novci; če ne bodo uslušani, bi nis ne pomagal sedanji post. Zato učite, kar se Vam ponuja.

Deželni zbor goriški imel je svojo zadnjo sejo pred prazniki 22. t. m. o 5. uri svetec, prihodnja bo 10. jan. prih. leta o 5. uri poplavne. Med tem bodo odseki delovali, kolikor se jim bo delo.

Goriška čitalnica bo držala svoje liste za prihodnje leto v nedelje 26. t. m. ob 6. uri svetec. Društveniki, ki si želijo prizoriti kak list, naj pridejo o pravem času v bralno sobo. Zdaj je še čas, da vsakdo izrazi svoje želje glede listov, ki naj so opuščiti ali z nova naročijo.

Zlato mašo imel bo sv. Oče papež Leon XIII. prihodnje leto 31. decembra. Iz tega povoda delajo se priprave, da bi se ta dogodek vredno slavil po vsem katoliškem svetu, kakor priponuje današnji dopis iz Gorice.

Bolska čitalnica bo imela dne 27. tega meseca ob 5. uri svetec svoj letosnji občni zbor. Vspomred: Poročilo sedanjega odbora in volitev novega ter naročevanje časopisov. Gg. društveniki so vabljeni vdelečiti se tega zobra.

V Ločniku zgubila se je preteklo sredo svetec Jana Doroteja Brešan, rojena Skrt, kateri niso mogli do zdaj nikjer najti. Ob 7. uri sta z majkem vederjala; moč je bil spati, žena je pa rekla, da si gre še nege gret. Od tistega časa je ni nikdo ved videl. Žena je bila dobra in pametna in je živila v miru s svojim možem; zato se vse čudi, kam je prišla.

Predel bil je več dni pod snegom, da ni bilo mogoče iti črem. Počela je hodila od Terbiža do Rabljana in iz Bolesa do Loga, a črem ni bila; pa tudi sneg se ni odkidal. Deželni poslanec g. M. Jonko se je o tem pritožil, ko je prišel preteči petek v Gorico, in sicer s tako dobrim vepohom, da koj drug dan se začeli sneg kidati z vsemi maznati, ki so jih mogli dobiti v Boles, in da v črem dneh je bila vesta prekidena. Hvala mu!

Jurij s pušč napravil se je na pot, da voči vesele praznike in sredno novo leto naročnikom ter da oddaja po 55 kr. „Jurjev Kotecar“, ki je poln lepoznanke, žaljive in željive vsebine. Kdor ga kupi, imel bo dovolj zabave.

„Slovan“, jedini ilustrirani list slovenski, končal je ravnokar svoje tretje loto. Razven raznovrstnih spisov primača „Slovan“ jako krasne slike, da se sme ž njimi meriti z vsemi ilustriranimi listi nemškimi. Ker si je „Slovan“ razčil leposlovno polje, opusti a prihodnjim letom politiko in bodo prizobčeval samo znanstvene, ukovne in zábavne spise. Celotnačna naročnikom daje „Slovan“ premijo. Naročnica za celo leto iznosi 5 gl., za pol leta 2 gl. 50 kr., za četr leta 1 gl. 25 kr. in se posilja upravništvu „Slovana“ v Ljubljani.

Današnji številki pridejani je list na poskušno ljubljanskoga „Rogača“.

Poslano.

eoijljabx ejivobu

Nočem se hvaliti in se tudi nesem hvaliti kakor s svojo slabostjo; moje občutjanje, dela in opravila so sploh v ohč, ne le v tej občini znana; rad se podverjem sodbi poštenih, pravčivih in predomiljenih ljudi, ne pa gerdič nepoštenih in lažljivih, a tudi ne najemim dopisunom onega dopisa a Ponikov v 50. št. konjenega lista „Soče“.

Pedine, 15. decembra 1886.

J. MRAK, župan.

„Ljubljanski Zvon.“

Stoji na pri-lu gld. 20; m. četrt lu gld. 15.

* Commissione promotrice, kateri častni predstavnik je kardinal Schiaffino.

